

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/157846,90-rocznica-smierci-Piotra-Borowego.html>
26.04.2024, 09:06

90. rocznica śmierci Piotra Borowego

18 stycznia 1932 r. w Lipnicy Wielkiej zmarł Piotr Borowy, działacz ludowy i niepodległościowy, członek polskiej delegacji na konferencji pokojowej w Paryżu w 1919 r. Cecylia Radoń, zastępca dyrektora krakowskiego Oddziału IPN oraz Piotr Bąk, starosta tatrzański, złożyli kwiaty oraz zapalili znicze na miejscu spoczynku Apostoła Orawy.







Przy grobie Piotra Borowego na dziedzińcu kościoła w Lipnicy Wielkiej, zebrali się przedstawiciele lokalnych władz: Mateusz Lichosyt, wójt gminy Lipnica Wielka, Jan Kulig, sekretarz gminy oraz Karolina Kowalczyk, dyrektor Gminnego Centrum Kultury, by wspólnie odmówić modlitwę oraz uczcić pamięć działacza.

Następnie zastępca dyrektora Oddziału IPN w Krakowie udała się wraz ze starostą tatrzańskim pod tablicę upamiętniającą Piotra Borowego, by również zapalić znicz.

Piotr Borowy

Piotr Borowy w okresie kształtowania granic II Rzeczypospolitej odegrał wobec Orawy rolę podobną do Antoniego Abrahama względem Kaszub. Tak jak on wyjechał na Konferencję pokojową do Paryża, by zgromadzonych tam dyplomatów przekonywać o słuszności przyłączenia do Polski swojej rodzinnej ziemi, wobec której roszczenia zgłaszała również Czechosłowacja. Na przełomie marca i kwietnia 1919 r. w stolicy Francji występował w parze z Wojciechem Halczynem ze Spiszu. Przewodził im inny Orawianin, ks. Ferdynand Machay (starszy), przy wsparciu dr. Kazimierza Roupperta. Najważniejszym osiągnięciem góralskiej deputacji stało się spotkanie z prezydentem Stanów Zjednoczonych, Thomasem Woodrowem Wilsonem, podczas którego przedłożyli mu informację o położeniu polskiej ludności w granicach dawnych Górnych Węgier. Obaj znali język angielski dzięki doświadczeniu pracy zarobkowej w USA. Efektem rozmowy były dające się odnotować zabiegi dyplomatyczne przedstawicieli Ameryki, które wpłynęły na poprawę rokowań sprawy polskiej na Spiszu i Orawie.

Ostatecznie plebiscyt narodowościowy, który miał odbyć się na Śląsku Cieszyńskim, Orawie i Spiszu, został odwołany za cenę przepuszczenia przez terytorium Czechosłowacji transportów wojskowych do Polski, potrzebnych w walce z bolszewicką Rosją. W wyniku rozgraniczenia dokonanego przez Radę Ambasadorów w lipcu 1920 r., rodzinna miejscowość Borowego, Rabczyce (słow. Rabčice), została poza granicami Polski. On sam zaś osiadł w Lipnicy Wielkiej po polskiej stronie. Prowadził ascetyczne życie, w czym znalazł naśladowców. Zorganizował małą wspólnotę na wzór zakonu, w której z „braćmi” prowadził gospodarstwo rolne i szerzył nauki religijne. Wiara była głównym czynnikiem, który wcześniej zaważył na jego propolskiej orientacji, gdyż Polskę widział jako państwo dające swobodę jej wyznawania. Już od młodych lat głosił w okolicznych wsiach nauki moralizatorskie. Jedynie niektóre z nich utrwalił w formie maszynopisu, zachęcony do tego u końca swojego życia przez ks. Ferdynanda Machaya.

W ostatnich latach pozostał nestorem orawskich działaczy niepodległościowych.